

17 mei 2004 -18:00

FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu: zaterdag 22 mei – Internationale Dag van de Biodiversiteit

Zaterdag 22 mei vindt, onder auspiciën van de Verenigde Naties, de internationale Dag van de Biodiversiteit plaats met dit jaar als thema "biodiversiteit: voedsel, water en gezondheid voor iedereen".

De dag van de biodiversiteit onderstreept het belang van de biodiversiteit en verstigt de aandacht van de bevolking op wat de biodiversiteit bedreigt. Het is tevens de gelegenheid om wat meer uitleg over het begrip 'biodiversiteit' te geven, in een tijdperk waarin 'bio' vaak in de belangstelling staat maar de betekenis vaag blijft.

Zaterdag 22 mei vindt, onder auspiciën van de Verenigde Naties, de internationale Dag van de Biodiversiteit plaats met dit jaar als thema "biodiversiteit: voedsel, water en gezondheid voor iedereen". De dag van de biodiversiteit onderstreept het belang van de biodiversiteit en verstigt de aandacht van de bevolking op wat de biodiversiteit bedreigt. Het is tevens de gelegenheid om wat meer uitleg over het begrip 'biodiversiteit' te geven, in een tijdperk waarin 'bio' vaak in de belangstelling staat maar de betekenis vaag blijft.

Wat is biodiversiteit? De term 'biodiversiteit' (of 'biologische diversiteit') omvat de diversiteit van de soorten (micro-organismen, planten, dieren), met andere woorden alle leven op aarde. Naast de diversiteit van de soorten (van de bacterie tot het lieveheersbeestje, via de orchidee of de blauwe vinvis), omvat de biodiversiteit eveneens de genetische diversiteit binnen éénzelfde soort (die organismen toelaat zich aan te passen aan nieuwe leefomstandigheden) en de diversiteit van de habitats waarin deze soorten leven (regenwoud, vijver, velden, &). Deze drie elementen (diversiteit van de soorten, genetische diversiteit en de ecosystemen) zijn evenbelangrijk: alle leven op aarde hangt daarvan af. Wetenschappers schatten het totaal aantal verschillende soorten op aarde tussen 3 en 100 miljoen, waarvan slechts 1,9 miljoen zouden geïdentificeerd zijn. Duizenden dieren, planten en micro-organismen werden dus nog nooit bestudeerd en zullen het ook nooit worden, omdat elke dag honderden voor de mens onbekende soorten verdwijnen zonder dat we het weten. Hierbij gaan de voordelen die deze soorten ons zouden kunnen bieden in de toekomst voor altijd verloren. Welke rol speelt biodiversiteit? Het is waar dat het verdwijnen van de soorten een natuurlijk en onvermijdelijk fenomeen is. Het is helaas ook waar dat de verdwijngaad die we momenteel kennen de menselijke ontwikkeling bedreigt. Talrijke producten en diensten hangen rechtstreeks af van de biodiversiteit: het voedselaanbod (gewassen, vis, &), hout, brandstof, vezels (papier, brij, textiel, ...), woningen en bouwmaterialen, medicijnen, ... Daarnaast heeft de biodiversiteit ook minder opvallende effecten zoals de zuivering van lucht en water, de vernieuwing van de vruchtbaarheid van de grond, de strijd tegen de erosie, ... Waardoor wordt de biodiversiteit bedreigd? Biodiversiteit wordt momenteel bedreigd door menselijke activiteiten: overexploitatie van rijkdommen (jacht, visserij, bosexploitatie, ...), vernietiging van habitats (urbanisatie, ontbossing, ...), vervuiling (verkeer, verwarming, industrie, landbouw, ...), de invoer van niet inheemse soorten, ... Wereldwijd zouden 24 % van de zoogdieren, 12 % van de vogels, 49 % van de vissen met uitsterven bedreigd worden (bron IUCN). Ook onze ecosystemen worden bedreigd. De EU heeft meer dan de helft van haar wetlands verloren. Slechts een heel klein deel van de natuurlijke bossen die Europa bedekten zijn intact gebleven. Vele mariene ecosystemen werden verstoord. Als het grote publiek gevoelig is voor de bescherming van de biodiversiteit, komt dit door enkele symbolische soorten zoals de panda of de walvis voornamelijk om emotionele redenen. De rol van de biodiversiteit is groter: de afnemende biodiversiteit is een bedreiging voor het leven op aarde. Welke werkmiddelen bestaan er om het verlies aan biodiversiteit tegen te gaan? Op internationaal niveau: Tijdens de Wereldtop van Rio in 1992 werd de Conventie over de Biologische

Diversiteit (CBD) ondertekend. Dat is een internationale overeenkomst op vrijwillige basis die de ondertekenende partners ertoe aanzet maatregelen te nemen die enerzijds de biodiversiteit bewaren en duurzaam gebruiken, anderzijds verzekeren dat de voordelen van het gebruik van genetische rijkdommen rechtvaardig en evenredig verdeeld worden. 188 landen waaronder de 25 Europese landen (slechts weinig landen, waaronder de Verenigde Staten hebben de Conventie nog niet bekrachtigd) hebben deze Conventie ondertekend. Tussen de beslissingen die in het kader van de CBD genomen werden, valt onder andere het strategisch plan op (in 2002 in Den Haag opgenomen) dat een "gevoelige vermindering van het verlies aan biodiversiteit tegen 2010" voorziet. Dit doel werd aanvaard door de wereldleiders tijdens de Wereldtop Duurzame Ontwikkeling die in 2002 georganiseerd werd in Johannesburg, Zuid-Afrika. Op Europese niveau: De Unie gaat nog verder. Ze heeft zich ertoe verbonden "tegen 2010 de afname van de biodiversiteit in Europa een halt toe te roepen" (zesde communautaire actieprogramma voor het milieu). In België: Ook ons land heeft het belang van de biodiversiteit voor de duurzame ontwikkeling erkend. Het regeringsakkoord beschouwt de biodiversiteit als één van de huidige politieke prioriteiten. Voor de komende jaren heeft België er zich onder andere toe verbonden de illegale import van hout te verminderen en invasieve exotische soorten te bestrijden. Wat kunnen wij doen? Elk van ons kan het verlies van de biodiversiteit tegengaan door oorspronkelijke variëteiten en inheemse soorten in je tuin aan te planten met de bedoeling de soortenvariëteit te bewaren, door het gebruik van insecten- en onkruidverdelgers te beperken, door gevarieerde voeding te kopen om de landbouwers aan te zetten hun producten te variëren, door natuurparken en reservaten te bezoeken om beter te kunnen begrijpen wat biodiversiteit is, door je omgeving voor de problematiek van biodiversiteit te sensibiliseren, ... De biodiversiteit is cruciaal voor onze eigen ontwikkeling, voor de ontwikkeling van onze kinderen en voor het leven op aarde. We moeten haar beschermen. Voor meer informatie: Ines Verleye: 0473/900730 ines.verleye@health.fgov.be <http://bch-cbd.naturalsciences.be>